

prima instanță, Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud: Iu. Malcoci)
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

D E C I Z I E

22 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Oleg Caraiman și Aurica Caraiman,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „FinComBank” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mincom-
Exim”, Societății cu Răspundere Limitată „Gustul de Aur”, Oleg Caraiman și
Aurica Caraiman cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și încheierii
din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 29 octombrie 2015, SA „FinComBank” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și
SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei contractuale.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de credit nr. BJL 14/40
din 01 septembrie 2014, SA „FinComBank” a acordat SRL „Mincom-Exim” un
credit în sumă de 900 000 de lei, cu rata dobânzii de 14% anual, pentru suplinirea
mijloacelor circulare.

Reclamanta a specificat că în capitolul III al contractului de credit părțile au
convenit asupra mai multor obligațiuni despre supravegherea returnării creditului
acordat, însă, de către SRL „Mincom-Exim” nu au fost executate obligațiunile
asumate, nefiind întreprinse măsuri în vederea stingerii datoriei scadente.

SA „FinComBank” a menționat că în temeiul pct. 3.4.3. al contractului de
credit, la 17 decembrie 2014, a expediat în adresa SRL „Mincom-Exim” scrisoarea
nr. 672 privind rezilierea unilaterală a contractului de credit nr. BJL din 01
septembrie 2014, în legătură cu nerespectarea obligațiunilor contractuale, acordând
părții contractante un termen de până la 15 zile pentru restituirea datoriei.

Mai mult, reclamanta a relatat că contractul de credit s-a considerat reziliat din data de 31 decembrie 2014, iar din 01 ianuarie 2015, calculul dobânzii de întârziere s-a efectuat în temeiul art. 585, 619 din Codul civil.

A reiterat că prin reclamația nr. 525 din 17 iunie 2015, a expediat în adresa părților a somației privitor la soluționarea amiabilă, pe cale extrajudiciară a litigiului și a solicitat restituirea datoriei în sumă de 1032530,95 de lei, acordând părților un termen de 7 zile, în caz contrar rezervându-și dreptul de înaintare a acțiunii în instanța de judecată pentru încasarea forțată a datoriei.

Reclamanta a învederat că contractul de credit a fost asigurat prin constituirea fidejusiunii de către Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur”, conform contractelor de fidejusiune încheiate cu aceste părți în data de 01 septembrie 2014.

SA „FinComBank” a solicitat încasarea din contul SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” a datoriei în sumă totală de 1 132 681,86 de lei, formată din: datoria la credit în mărime de 899 310,96 lei, datoria la dobândă în mărime de 184 585,52 de lei, penalitatea în mărime de 12 880,38 de lei, comisioane neachitate în mărime de 2 668,27 de lei, alte cheltuieli în mărime de 246 de lei și taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 32 990,73 de lei.

La 15 februarie 2016, lichidatorul SRL „Gustul de Aur”, Filip Breahnă, a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată împotriva SRL „Gustul de Aur”, deoarece întreprinderea se află în incapacitate de plată și nu-și poate onora obligațiunile asumate față de creditorii săi, iar prezența calității de fidejutor în respectivul dosar va fi o simplă formalitate fără a produce careva efecte pozitive pentru reclamant.

Prin încheierea din 07 septembrie 2016 a Judecătorei Sîngerei a fost respinsă ca neîntemeiată cererea administratorului autorizat a SRL „Mincom-Exim”, Ludmila Marcoci, cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”.

Prin încheierea din 14 martie 2017 a Judecătorei Sîngerei a fost suspendat procesul civil, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, până la rămânerea irevocabilă a deciziei de validare a creanțelor pentru SA „FinComBank” în cadrul procedurii de insolvență a SRL „Mincom-Exim”.

La 17 octombrie 2017, SA „FinComBank” a depus cerere de reluare a procesului împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 19 octombrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată a fost reluat, fiind fixată ședința de judecată pentru data de 13 noiembrie 2017, ora 11:00.

La 18 decembrie 2017, SA „FinComBank” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, indicând că prin decizia din 19 mai 2016 a Curții de Apel Bălți în privința SRL „Mincom-Exim” a fost intentată procedura simplificată a falimentului, iar prin decizia din 05 octombrie 2017 a fost validat tabelul definitiv

consolidat al creanțelor creditorilor SRL „Mincom-Exim”, prin care reclamanta a fost validată cu suma totală de 1269897,91 de lei, sumă formată din datoria la credit în mărime de 899310,96 lei, datoria la dobândă în mărime de 313881,34 de lei, penalitatea în mărime de 17800,61 de lei, comisioane neachitate în mărime de 2668,27 de lei și alte cheltuieli în mărime de 26236,73 de lei.

Astfel, reclamantul și-a concretizat suma acțiunii și a solicitat încasarea din contul pârâților a sumei de 1 274 014,39 lei, formată din datoria aferentă contractului de credit în mărime de 1 236 907,18 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și suma de 4 116,48 lei achitată la înaintarea cererii de concretizare a pretențiilor.

La 10 ianuarie 2018, SA „FinComBank” a depus cerere de separare a pretențiilor într-un proces aparte față de SRL „Mincom-Exim” și SRL „Gustul de Aur” și încetarea procesului de judecată față de acești pârâți, din motiv că într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească, rămasă irevocabilă.

Prin încheierea din 05 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei a fost respinsă ca neîntemeiată cererea SA „FinComBank” privind separarea pretențiilor din contul SRL „Mincom-Exim” și SRL „Gustul de Aur”.

Prin încheierea din 05 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei a fost suspendat procesul la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva lui Oleg Caraiman și Auricăi Caraiman cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, până la data rămânerii irevocabile a deciziei sau încheierii judecătorești de soluționare a cauzei privind anularea încheierilor executorului judecătoresc de numire a petrecerii licitației și a cauzei privind atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Mincom-Exim”.

La 15 martie 2018, SA „FinComBank” a declarat recurs împotriva încheierii din 05 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, solicitând casarea integrală a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a demersului privind suspendarea procesului.

Prin decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admis recursul declarat de SA „FinComBank”; a fost casată integral încheierea din 05 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, cu soluționare prin decizie a problemei și respingerea cerinței de suspendare a cauzei.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 30 octombrie 2018 SA „FinComBank” a declarat apel, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de SA „FinComBank”; a fost casată hotărârea din 25 octombrie 2018 a

Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea SA „FinComBank”; a fost încasat, în mod solidar, de la Oleg Caraiman Oleg și Aurica Caraiman în folosul SA „FinComBank” datoria la contractul de credit bancar nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014 în sumă de 1150768,24 de lei; a fost încasat, în mod solidar, de la Oleg Caraiman și Aurica Caraiman în folosul SA „FinComBank” cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat achitată în prima instanță și apel, în sumă de 62 999,49 de lei; a fost încetat procesul civil intentat de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim” și SRL „Gustul de Aur”.

Prin încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost admisă cererea SA „FinComBank” și a fost restituit de la bugetul de stat în folosul SA „FinComBank” taxa de stat achitată în plus în sumă de 1 938,12 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 512-514, 572, 1146, 1156 din Codul civil, a considerat neîntemeiată concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii, din motiv că a omis a se expune asupra obligațiilor fidejursorilor Oleg Caraiman și Aurica Caraiman în baza prevederilor contractelor bancare coroborate cu normele materiale aplicabile speței, trecând tacit și fără examinare aceste aspecte.

Concomitent instanța de apel a notat că suma datoriei conform contractului de credit urmează a fi încasată în mod solidar de la fidejursorii Oleg Caraiman și Aurica Caraiman, or obligațiile contractuale și calitatea de fidejutori îi obligă la plata acestor datorii față de creditorul SA „FinComBank”.

Subsidiar, Colegiul Curții de Apel Bălți a considerat necesar de a încasa în mod solidar de la fidejursori și toate cheltuielile de judecată suportate de SA „FinComBank” pe parcursul examinării cauzei.

La 19 aprilie 2019, Oleg Caraiman și Aurica Caraiman, prin intermediul oficiului poștal, au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

Recurenții în susținerea poziției au relatat că instanța de apel la adoptarea soluției au aplicat legi care nu trebuiau să fie aplicate, fără a aplica în schimb numele juridice ce se impuneau a fi aplicate în speță.

La caz, recurenții consideră neîntemeiate și lipsite de sens afirmațiile intimei, prin care a indicat precum că a întreprins măsuri prealabile pentru soluționarea extrajudiciară a litigiului apărut, însă fără vreun rezultat care să ducă la achitarea datoriilor față de creditor, anexând în acest sens reclamațiile nr. 672 din 17 decembrie 2014 și nr. 525 din 17 iunie 2015, deoarece din motivul stării economice dificile a SRL „Mincom-Exim”, aceasta a încetat efectuarea plăților în temeiul contractului de credit nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014, acumulând datorii față de bancă.

Au evidențiat că urmare a neachitării plăților conform contractului de credit, filiala nr. 4 a SA „FinComBank” a expediat în adresa debitorului, precum și în adresa lui Oleg Caraiman și Vladlena Caraiman, care sunt de altfel și proprietarii

bunurilor ipotecate, conform contractelor de ipotecă nr. 7822 și 7823 din 01 septembrie 2014, preavizele de exercitare a dreptului de ipotecă.

În aceste preavize se conținea somația debitorului gajist de predare benevolă a imobilelor ipotecate către bancă, în vederea vinderii lor și a utilizării mijloacelor financiare obținute la stingerea datoriilor debitorului.

Conform pct. 5.3 al contractului de credit nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014: „Orice litigiu ce decurge din sau în legătură cu acest acord, inclusiv la încheiere, executare și anulare, va fi soluționat de către părți prin negocieri. În cazul în care nu se ajunge la un acord, litigiul se transmite spre soluționare către instanțele de judecată competente ale Republicii Moldova.” Prevederi similare conținându-se și la pct. 10 din contractele de ipotecă, precum și la pct. 3.1 din contractele de fidejusiune nr. 1712456 și 1707778 din 01 septembrie 2014.

Drept răspuns la somațiile primite, administratorul SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, a expediat intimatului o scrisoare prin care l-a informat că debitorii ipotecari sunt de acord să transmită benevol bunurile ipotecate în posesia băncii, solicitând totodată și numirea datei pentru predarea bunurilor și semnarea acordului de predare a bunurilor ipotecate. Or, deși, scrisoarea respectivă a fost recepționată de filiala nr. 4 a SA „FinComBank”, la 13 februarie 2015, acest fapt nu a împiedicat, însă, la înaintarea acțiunii în instanța de judecată împotriva lui Oleg Caraiman și Auricăi Caraiman Aurica, înregistrată în instanța de judecată la 19 februarie 2015, totodată, cererea de chemare în judecată nefiind îndreptată și împotriva fidejursorului SRL „Gustul de Aur”.

Mai mult, recurenții au atenționat că după ce cerere de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, prin încheierea din 11 martie 2015 a Judecătoriei Sîngerei, și anume în data de 16 martie 2015, au recepționat de la filiala nr. 4 a SA „FinComBank” scrisoarea nr. 252 din 13 martie 2015, prin care li-a fost comunicat faptul că propunerea expusă în scrisoarea adresată băncii a fost expediată și semnată de către o persoană neîmputernicită.

La aceasta, debitorii Oleg Caraiman Oleg și Vladlena Caraiman au reacționat imediat, expediind o notificare, prin care au confirmat cele expuse de administratorul SRL „Mincom-Exim” în scrisoarea adresată SA „FinComBank”, reiterând propunerea înaintată de predare benevolă către SA „FinComBank” a bunurilor ipotecate, în vederea vinderii lor și a utilizării surselor financiare obținute la stingerea datoriilor acumulate de SRL „Mincom-Exim”, în baza contractului de credit nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014. Totodată, în scopul evitării urmăririi silite a bunurilor ipotecate, a fidejursorilor, precum și pentru evitarea unor cheltuieli suplimentare legate de urmărirea silită, au solicitat băncii să numească data semnării acordului bilateral de predare benevolă a bunurilor ipotecate, precum și data predării propriu-zise a acestora.

Ulterior, la 18 iunie 2015, ca răspuns la scrisoarea băncii nr. 506 din 09 iunie 2015, de către debitorul SRL „Mincom-Exim”, debitorii-ipotecari Oleg Caraiman și Vladlena Caraiman, ultima reprezentată de Oleg Caraiman în baza procurii nr. 7281 din 29 iulie 2014, și fidejursorii Oleg Caraiman și Aurica Caraiman, au expediat în adresa băncii o scrisoare prin care au comunicat următoarele: „Oleg Caraiman și Vladlena Caraiman, ca debitori ipotecari, în baza contractelor de ipotecă nr. 7822 și 7823 din 01 septembrie 2014 își exprimă acordul de predare benevolă către SA „FinComBank” a bunurilor ipotecate: 1. terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,1643 ha, nr. cadastral 7442126.169, casa de locuit

individuală, cu suprafața de 154,2 m.p., nr. cadastral 7442126.169.01, construcția accesorie, cu suprafața de 48 m.p., nr. cadastral 7442126.169.02, amplasate în r-1 Sîngerei, s. Cubolta, ce aparțin cu drept de proprietate lui Oleg Caraiman, cu valoarea de ipotecă în sumă de 769 039 de lei; 2. construcția comercială de prestare a serviciilor, cu suprafața de 172,4 m.p., nr. cadastral 3624204.133.01, construcția accesorie, cu suprafața de 9,6 m.p., nr. cadastral 3624204.133.02, construcția accesorie, cu suprafața de 15,0 m.p., nr. cadastral 3624204.133.03, construcția accesorie, cu suprafața de 15,3 m.p., nr. cadastral 3624204.133.04, amplasate în r-1 Drochia, s. Moara de Piatră, ce aparțin cu drept de proprietate Vladlenei Caraiman, cu valoarea de ipotecă în sumă de 131 060 de lei, în vederea vinderii lor și a utilizării surselor financiare obținute la stingerea datoriilor acumulate de SRL „Mincom-Exim”, în baza contractului de credit nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014.

De asemenea, au indicat că bunul ipotecat terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,1643 ha, nr. cadastral 7442126.169, casa de locuit individuală, cu suprafața de 154,2 m.p., nr. cadastral 7442126.169.01, construcția accesorie, cu suprafața de 48 m.p., nr. cadastral 7442126.169.02, amplasate în r-1 Sîngerei, s. Cubolta, a fost vândut la prețul de 97 500 de lei, ceea ce reprezintă o sumă exagerat de diminuată față de suma stabilită prin contractul de ipotecă (769 039 de lei).

Mai mult, recurenții au afirmat că conform contractelor de ipotecă nr. 7822 și 7823 din 01 septembrie 2014, valoarea de înlocuire a bunurilor ipotecate, a fost determinată în mărime de 900 009 de lei, părțile contractuale asumându-și anumite riscuri, iar în cazul în care un alt contract de modificare a valorii de ipotecă și/ sau înlocuire a bunurilor ipotecate între părți nu a fost semnat, se atestă că banca avea posibilitate de a solicita spre încasare numai diferența dintre valoarea de înlocuire a bunurilor ipotecate și datoria reală.

Așadar, recurenții au considerat că instanța de apel a neglijat totalmente voința părților contractuale, care au convenit cu privire la valoarea de ipotecă și de înlocuire a bunurilor odată cu semnarea contractelor de ipotecă nr. 7822 și 7823 din 01 septembrie 2014, autentificate notarial.

La 14 mai 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaiilor SA „FinComBank”, SRL „Mincom-Exim”, SRL „Gustul de Aur” copia cererii de recurs depuse de Olga Caraiman și Aurica Caraiman, împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți (f.d. 214, Vol. II).

Intimatul SA „FinComBank” la 12 iulie 2019 a depus cerere de expediere a copieii recursului și cerere de amânare a examinării cauzei, cu acordarea unui termen suplimentar pentru depunerea referinței.

În acest sens, Colegiul reiterează că la 14 mai 2019 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaiilor, inclusiv a SA „FinComBank”, copia recursului declarat de Oleg Caraiman și Aurica Caraiman, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 214, Vol. II), în strictă conformitate cu exigențele art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, care statuează că după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Prin prisma normei precitate se atestă că instanța de recurs a îndeplinit în volum deplin cerințele legale, prin expedierea copiei recursului SA „FinComBank”.

Mai mult, Colegiul consideră necesar a învedera că în data de 22 mai 2019 pe pagina web a instanței (csj.md) a fost plasată informația despre examinarea admisibilității recursului declarat în prezenta cauză, ședința fiind stabilită pentru data de 26 iunie 2019, ora 09:00.

De asemenea, urmează a menționa că la 11 iulie 2019, reprezentantul SA „FinComBank” a luat cunoștință cu materialele cauzei civile nr. 2rac-257/2019, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la dosar (f.d. 222-224), care nu a înaintat nici o obiecție, precum și nu a solicitat eliberarea copiei recursului.

Reieșind din cele supra relatate Colegiul consideră neîntemeiată cererea reprezentantului SA „FinComBank”, Oleg Turțin, de amânare a examinării cauzei, în cazul în care, instanța de recurs a expediat copia recursului în adresa intimatului, informația despre data examinării admisibilității recursului a fost plasată pe pagina web a instanței și la 11 iulie 2019 reprezentantul SA „FinComBank” a luat cunoștință cu actele cauzei civile, iar în corespondere cu prevederile art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia, nefiind prevăzută posibilitatea de prelungire a termenului de depunere a referinței.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 21 februarie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei prin scrisoarea de însoțire din 20 martie 2019 (f.d. 195, Vol. II), recepționată de recurenți la 22 martie 2019, conform avizului de recepție (f.d. 196, Vol. II).

Astfel, recursul declarat la 19 aprilie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 26 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Oleg Caraiman și Aurica Caraiman a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespondere cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În baza art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de Oleg Caraiman și Aurica Caraiman, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a transmite cauza spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În sensul art. 432 alin. (1) - (2), (4) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Materialele cauzei atestă că la 01 septembrie 2014 între SA „FinComBank” și SRL „Mincom-Exim” a fost încheiat contractul de credit nr. BJL 14/40, conform căruia SA „FinComBank” a acordat SRL „Mincom-Exim” un credit în mărime de 900 000,00 de lei, pe un termen de până la 01 iulie 2015.

În scopul asigurării executării contractului de credit sus-menționat, la 01 septembrie 2014, au fost semnate contractele de fidejusiune nr. 1707778, nr. 1712456 și nr. 1712530 cu Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur”, ultimii asumându-și în totalitate obligațiunile SRL „Mincom-Exim” față de SA „FinComBank” de executare a obligațiunilor de restituire a creditului și a plăților aferente acestuia, survenite din contractul de credit nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014.

Totodată, conform pct. 2.4 al contractului de credit, executarea obligațiilor asumate de către SRL „Mincom-Exim” a fost garantată prin ipotecarea casei de locuit cu nr. cadastral 7442126.169.01, cu suprafața totală de 154,2 m.p., teren aferent cu nr. cadastral 74442126.169, cu suprafața totală de 0,163 ha, construcție accesorie cu nr. cadastral 7442126.169.02 cu suprafața totală de 48,0 m.p., amplasate în s. Cubolta, r-l Sîngerei, ce aparțineau cu drept de proprietate lui Oleg Caraiman, înregistrate în Registrul bunurilor imobile la 18 martie 2014 la valoarea de piață de 1538078 de lei, valoarea de ipotecă constituind 769039 de lei, cu asigurarea în favoarea băncii, împotriva tuturor riscurilor de pierire sau deteriorare fortuită și a construcției comerciale cu nr. cadastral 3624204.133 cu suprafața totală de 0,1053 ha, construcție accesorie cu nr. cadastral 3624204.133.02 cu suprafața totală de 9,6 m.p., construcție accesorie cu nr. cadastral 3624204.133.03, cu suprafața totală de 15,0 m.p., construcție accesorie cu nr. cadastral 3624204.133.04, cu suprafața totală de 15,3 m.p., amplasate în s. Moara de Piatră, r-l Drochia, ce aparțin cu drept de proprietate Vladlenei Caraiman, cu valoarea de

piață a imobilelor în sumă de 461480 de lei, și valoarea de ipotecă de 131 060,00 de lei, cu asigurarea în favoarea băncii, împotriva tuturor riscurilor de pierire sau deteriorare fortuită.

Contractele de ipotecă nr. 7823 și nr.7822 au fost semnate de părți, au fost autentificate notarial de către notarul public Serghei Plăcintă și înregistrate în Registrul bunurilor imobile în data de 02 septembrie 2014.

La 17 decembrie 2014, SA „FinComBank” a expediat către SRL „Mincom-Exim” scrisoarea nr. 672, prin care banca a informat întreprinderea despre faptul că, ultima, a comis și continuă să comită încălcări ale obligațiilor asumate conform contractului de credit nr. B JL 14/40 din 01 septembrie 2014, și anume: creditul este utilizat contrar prevederilor pct. 2.2, întreprinderea refuză să prezinte informația și documentele privind proiectul creditat și activitatea economico-financiară a întreprinderii și a fost micșorat nivelul încasărilor mijloacelor bănești pe conturile deschise la credit cu 50 %, care are loc mai mult de 2 perioade consecutive. În legătură cu neînălăturarea încălcărilor admise, banca a înștiințat întreprinderea despre rezilierea unilaterală a contractului de credit B JL 14/40 din 01 septembrie 2014, contractul considerându-se reziliat din data de 31 decembrie 2014, cu acordarea a 15 zile pentru restituirea datoriilor la credit, dobânzilor și sumelor aferente, menționând că în caz de neexecutare a cerințelor, își rezervă dreptul de înaintarea a acțiunii în instanța de judecată.

La 17 iunie 2015, SA „FinComBank” în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului a înaintat SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” o reclamație, prin care a solicitat restituirea sumei de 1032530,95 de lei, formată din: datoria la credit - 899310,69 lei, datoria la dobândă - 31394,67 de lei, penalitatea la credit - 7869,51 de lei, comisioane neachitate - 2667,27 de lei și dobândă de întârziere - 91 287,54 de lei, acordând acestora un termen de 7 zile calendaristice, totodată avertizând despre înaintarea unei acțiuni civile în instanța de judecată, ce va atrage după sine cheltuieli suplimentare.

Reclamația respectivă a fost recepționată de SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur”, fapt confirmat prin semnăturile aplicate pe avizele de recepție din 15 iunie 2015, 18 iunie 2015 și 22 iunie 2015.

La 29 octombrie 2015, SA „FinComBank” deoarece debitorii nu au soluționat litigiul pe cale extrajudiciară, a înaintat acțiune civilă în instanța de judecată.

Tot actele cauzei atestă că la 16 ianuarie 2015, SA „FinComBank” a înaintat către Vladlena Caraiman, Oleg Caraiman și SRL „Mincom-Exim” două preavize de exercitare a dreptului de ipotecă, prin care invocând datoria în mărime de 950 495,06 de lei, și-a exprimat intenția de exercitare a dreptului de ipotecă și a solicitat în termen de 20 de zile predarea benevolă a bunurilor ipotocate.

Or, la 06 februarie 2015, SRL „Mincom-Exim”, în persoana administratorului Oleg Caraiman, explicând imposibilitatea de plată a sumelor acordate în baza contractului de credit nr. B JL 14/40 din 01 septembrie 2014, a informat SA „FinComBank” că debitorii ipotecari sunt de acord să transmită benevol bunurile ipotocate în posesia și proprietatea băncii, în scopul stingerii datoriei la credit, totodată solicitând că în contextul expirării termenului de preaviz, întru evitarea urmării silite a bunurilor ipotocate și pentru a nu suporta cheltuieli suplimentare de judecată, numirea datei predării și semnării benevole a acordului de predare a benevolă a bunurilor ipotocate.

Prin scrisoarea nr. 252 din 13 martie 2015, SA „FinComBank” a anunțat despre faptul că propunerea expusă prin scrisoarea nr. 5/602 din 06 februarie 2015 a fost expediată și semnată de către o persoană neîmputernicită.

În pofida acestuia fapt, prin notificarea din 17 martie 2015, Oleg Caraiman a înaintat băncii propunerea de soluționare amiabilă și extrajudiciară a situației create, și anume stingerea datoriilor, prin valorificarea dreptului de ipotecă și stabilirea datei semnării acordului bilateral de predare benevolă a bunurilor ipotocate.

Prin scrisoarea din 06 mai 2015, SA „FinComBank” a refuzat propunerea de valorificare a dreptului de ipotecă, motivându-și poziția prin faptul că a expirat termenul legal de 20 de zile de valorificare a dreptului de ipotecă acordat prin preavizurile nr. 40 și nr. 41 din 16 ianuarie 2015, solicitând prezența debitorilor la sediul băncii.

La 16 aprilie 2015, debitorii au înaintat directorului SA „FinComBank” scrisoare, prin care au invocat repetat imposibilitatea de plată a creditului și au solicitat soluționarea amiabilă a situației, prin transmiterea bunurilor ipotocate, fără intentarea unei acțiuni în instanța de judecată.

Or, la 07 iunie 2015 propunerea debitorilor a fost refuzată de către conducerea SA „FinComBank”, explicând că banca a intentat acțiune în instanța de judecată.

Contrar refuzului de valorificare a dreptului de ipotecă, directorul filialei nr. 4 a SA „FinComBank” în data de 09 iunie 2015, a expediat debitorilor un acord la realizarea dreptului de ipotecă în cadrul stingerii datoriei la credit, survenită din contractul de credit nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014 pe cale extrajudiciară, informându-i că procedura urmează a fi efectuată sub controlul executorului judecătoresc, totodată explicându-le că sunt în drept de a realiza dreptul la ipotecă de sine stătător cu îndreptarea mijloacelor financiare în contul stingerii datoriei acumulate în mărime de 1 061 775,54 de lei, propunere acceptată de către ultimii la 19 iunie 2015, prin predarea benevolă a bunurilor imobile ipotocate.

Ulterior, la 17 iunie 2015, SA „FinComBank” a expediat în adresa debitorilor repetat o somație, despre stingerea datoriei, deja în sumă de 1 032 530,95 de lei, în termen de 7 zile, cu avertizarea repetată despre înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată.

Actele cauzei mai atestă că la 12 august 2015, de către executorul judecătoresc Oleg Romah a fost intentată procedura de executare a contractelor de ipotecă nr. 7822 din 01 septembrie 2014 și nr. 7823 din 01 septembrie 2014, care la 26 august 2015 a expediat în adresa debitorilor o cerere de prezentare pentru data de 04 septembrie 2015, ora 14:30 pentru efectuarea expertizei și evaluarea bunurilor imobile ipotocate.

De asemenea, întru executarea documentului executoriu, executorul judecătoresc a expediat în adresa lui Oleg Caraiman borderoul de calcul al cheltuielilor de executare în sumă totală de 11 770 de lei și în adresa Vladlenei Caraiman a borderoului de calcul al cheltuielilor de executare în sumă totală de 7390 de lei, cu solicitarea de achitare a acestora în termeni cât mai restrânși.

Ulterior, conform proceselor-verbale din 04 septembrie 2015 întocmite în sat. Moara de Piatră, r-l Drochia și s. Cubolta, r-l Sîngerei, de către executorul judecătoresc Oleg Romah, în prezența reprezentantului băncii reclamantei, Dumitru Coștaș, Oleg Caraiman și Vladlenei Caraiman, bunurile imobile ipotocate, nefiind ocupate de nimeni, au fost transmise în posesia băncii.

În urma acțiunilor întreprinse de executorul judecătoresc Oleg Romah, au fost vândute la licitație bunurile imobile gajate: construcția comercială cu nr. cadastral 3624204.133, cu suprafața totală de 0,1053 ha; construcție accesorie cu nr. cadastral 3624204.133.02, cu suprafața totală de 9,6 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral 3624204.133.03, cu suprafața totală de 15,0 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral 3624204.133.04, cu suprafața totală de 15,3 m.p., amplasate în s. Moara de Piatră, r-l Drochia, fiind adjudecate ofertantului Alexandru Sîrbu la prețul total de 97 500 de lei, legalitatea licitației fiind constată prin încheierea din 24 august 2018 a Judecătorei Bălți. Din suma de 97 500 de lei, băncii i-a fost transmisă suma de 86 138,94 lei, iar suma de 8600 de lei a constituit onorariul executorului judecătoresc, pentru executarea contractului de gaj nr. 7823 din 01 septembrie 2014 și suma de 2761,06 de lei cu titlu de taxe de executare.

Totodată, conform hotărârii 19 mai 2015 a Curții de Apel Bălți a fost intentată procedura simplificată a falimentului față de SRL „Mincom-Exim”, totodată fiind acordat termen creditorilor pentru validarea creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv al creanțelor, precum și precizarea neîntârziată a creditorilor garanți de a preciza bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință.

Conform tabelului definitiv al creanțelor creditorilor, întocmit la 15 iulie 2016, înregistrat la 15 iulie 2016, a fost admisă suma creanței față de SA „FinComBank” în mărime de 899311 de lei.

Prin încheierea din 05 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost admisă contestația la tabelul definitiv al creanțelor a SRL „Mincom-Exim”, fiind incluse în tabel la creanțele de rangul V sumele: datoria la dobândă - 313881,34 de lei, comisioane - 2668,27 de lei, cheltuieli de judecată - 36326,763 de lei, și creanță de rangul VI - penalitatea în mărime de 17800,61 de lei, astfel că la 10 octombrie 2017, în tabelul definitiv al creanțelor SRL „Mincom-Exim”, creanțele chirografare au fost stabilite de rangul V – în suma de 1 252 097,00 de lei și de rangul VI – în suma de 17 800 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a concluzionat în vederea respingerii ca neîntemeiate a acțiunii înaintate de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în cererea de apel în coroborare cu materialele cauzei, Colegiul Curții de Apel Bălți a conchis că soluția adoptată de prima instanță este neîntemeiată, fiind contrară normelor materiale ce guvernează raportul juridic litigios și prin decizia din 21 februarie 2019 a admis apelul declarat de SA „FinComBank”; a casat hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim”, Oleg Caraiman, Aurica Caraiman și SRL „Gustul de Aur” cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea SA „FinComBank”; a încasat, în mod solidar, de la Oleg Caraiman Oleg și Aurica Caraiman în folosul SA „FinComBank” datoria la contractul de credit bancar nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014 în sumă de 1150768,24 de lei; a încasat, în mod solidar, de la Oleg Caraiman și Aurica Caraiman în folosul SA „FinComBank” cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat achitată în prima instanță și apel, în sumă de 62

999,49 de lei; a încetat procesul civil intentat de SA „FinComBank” împotriva SRL „Mincom-Exim” și SRL „Gustul de Aur”.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În același timp, art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, stabilește că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză, precum și explicațiile apelantului și a intimatilor expuse atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că contrar normelor sus-citate, instanța de apel, judecând apelurile nu a dat apreciere tuturor probelor din materialele cauzei, în raport cu cele invocate, precum și nu a purces la argumentarea propriu zisă a admisibilității unor probe și respingerii altor probe, iar ca rezultat a evitat combaterea alegațiilor expuse pe parcursul examinării cauzei de către intimati.

Așadar, instanța de apel prin prisma art. 1146, alin. (1) și art. 1156, alin. (1) din Codul civil, a conchis că deoarece SRL „Mincom-Exim” nu și-a executat obligațiunile asumate de restituire a creditului, a survenit dreptul SA „FinComBank” de a pretinde restituirea împrumutului de la fidejuserii Oleg Caraiman și Aurica Caraiman.

Totodată, Colegiul civil a Curții de Apel Bălți a indicat că prima instanță a omis să se expună în hotărâre asupra obligațiilor fidejuserilor Oleg Caraiman și Aurica Caraiman prin prisma contractului bancar, trecând tacit aceste cerințe din

cererea de chemare în judecată, concluzionând că de la fidejutori urmează a fi încasată suma datoriei la credit în sumă de 1150768,24 de lei, precum și cheltuielile de judecare a cauzei.

Instanța de apel a mai învederat că pretențiile înaintate împotriva SRL „Gustul de Aur” trebuie încetate în temeiul art. 265 lit. g) din Codul de procedură civilă, reținând că prin încheierea din 10 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți întreprinderea a fost radiată din registrul persoanelor juridice, precum urmează a fi încetate pretențiile înaintate împotriva SRL „Mincom-Exim” în temeiul art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă, pentru faptul că la 05 octombrie 2017 au validate creanțele SA „FinComBank” față de SRL „Mincom-Exim”, în sumă totală de 1 269 897,91 de lei.

Reieșind din cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția instanței de apel este una pripită, deoarece rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Pentru început, instanța de recurs consideră necesar de a reitera că legislația procedural-civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv.

Această dispoziție este dictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță.

Reieșind din principiile dreptului procesual civil, Colegiul notează că, acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale consacrate și garantate, pentru apărarea prin intermediul instanței de judecată în ordinea stabilită de lege a

dreptului subiectiv prezumat încălcat sau prezumat contestat. Acțiunea civilă constă din trei elemente interdependente: obiectul, temeiul și părțile acțiunii.

La rândul său, obiectul acțiunii civile îl formează pretențiile reclamantului față de pârât, adresate instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi și care rezultă din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre.

Prin urmare, instanței de judecată îi revine o deosebită atenție de a determina raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile și temeiului acesteia.

Or, reieșind din acestea, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe cauza dedusă judecării, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

Implicit circumstanțelor cauzei, instanța de recurs atestă că deși pe parcursul examinării cauzei banca a susținut că a întreprins măsuri prealabile de soluționare extrajudiciară a litigiului prin expedierea somației de predare benevolă a bunurilor ipotecate, instanța de apel nu a reținut spre examinare la soluționarea cauzei și argumentele intimaților, care au indicat că răspuns la somația băncii au informat banca despre disponibilitatea de a transmite benevol bunurile ipotecate, mai mult, chiar insistând asupra soluționării pe cale extrajudiciară a situației create.

Totodată, Colegiul învederează că instanța de apel tacit a lăsat fără examinare aceste aspecte, or, actele cauzei atestă expedierea în adresa băncii a scrisorii prin care debitorii și-au exprimat consimțământul de transmitere benevolă a bunurilor ipotecate, pentru evitarea cheltuielilor suplimentare.

Mai mult, instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor intimaților prin care au indicat că bunurile ipotecate au fost realizate la un preț diminuat, contrar faptului că valoarea acestora au fost stabilită prin contractul de ipotecă, autentificat notarial, fără ca un alt contract cu privire la reevaluarea bunurilor ipotecate între părți să fi fost semnat, iar la calcularea datoriei la credit nu s-a reținut și nu s-a dat nici o apreciere intenției de executare benevolă a ipotecii din partea debitorilor, precum nu s-a reținut nici valoarea de lichidare a bunurilor imobile, care de asemenea a fost una mult mai mare față de prețul la care au fost realizate bunurile imobile.

Or, conform art. 12, alin. (1) al Legii cu privire la ipotecă (în vigoare la acel moment), orice modificare sau completare a clauzelor contractului de ipotecă este autentificată notarial.

Conform art. 32 din Legea cu privire la ipotecă, executarea benevolă a dreptului de ipotecă se face în baza unui acord privind executarea benevolă a dreptului de ipotecă, încheiat în formă autentică între creditorul ipotecar și debitorul ipotecar, în orice moment convenit de părți.

În corespundere cu prevederile art. 33 alin. (1) al aceiași legi, executarea silită a dreptului de ipotecă de către creditorul ipotecar se face în temeiul unei ordonanțe judecătorești, pronunțată în acest sens în cadrul procedurii în ordonanță (procedura simplificată), sau, dacă este cazul, în temeiul unei hotărâri a instanței de judecată, cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă, sau în temeiul contractului de ipotecă investit cu formulă executorie prevăzut la art.33¹.

Art. 34 alin. (2) al aceiași legi, stabilește că creditorul ipotecar trebuie să vândă bunul ipotecat fără tergiversări nejustificate, în condiții și la un preț comercial rezonabil, ținând cont de interesele debitorului ipotecar.

Așadar, reieșind din normele precitate coroborate la actele cauzei, Colegiul atestă că, în speță, recurenții întemeiat au afirmat că instanța de apel a neglijat voința părților contractante, care au convenit cu privire la valoarea de ipotecă/înlocuire a bunurilor, odată cu semnarea contractelor de ipotecă nr. 7822 și nr. 7823 din 01 septembrie 2014.

Subsidiar, instanța de recurs învederează că conform părții motivate a deciziei instanței de apel nu se denotă cert modalitatea de calcul a datoriei la contractul de credit, precum și penalităților, în cazul în care instanța de apel a hotărât de a încasa datoria la contractul de credit bancar nr. BJL 14/40 din 01 septembrie 2014 în sumă de 1 150 768,24 de lei, or, în baza aceluiași credit bancar, banca a fost validată cu suma totală de 1269897,71 de lei.

Așadar, Colegiul stabilește că instanța ierarhic inferioară a omis să dea un răspuns la aceste argumente a intimaților, care au fost expuse într-un mod clar și precis, deși instanța de apel era obligată să depună diligență maximă în acest sens.

Cu atât mai mult că art. 239 Cod de procedură civilă, prevede că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanța și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel a examinat cauza doar în baza argumentelor apelantei, fără a reține spre examinare și argumentele intimaților, fapt ce denotă că ultimii nu ai fost auziți de instanța de apel într-un mod echitabil, fără a le fi respectate garanțiile prevăzute la art. 6 din Convenție, deși art. 9 alin. (1) Cod de procedură civilă, stabilește că instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Conjunctura descrisă supra profilează faptul că instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, iar drept consecință a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții nemotivate.

La caz, Colegiul învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evedențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlande).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

La caz, este evident că constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise, astfel încât instanța de recurs fiind în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea soluției adoptate.

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide necesitatea casării deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, deoarece soluția instanței de apel este bazată pe neelucidarea circumstanțelor speței și aprecierea eronată a normelor de drept material.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, dictată de concluzii nemotivate și nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului și casării deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Subsidiar, reținând prevederile art. 429 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, care statuează că încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului și recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs, Colegiul consideră necesar a casa și încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și concluziile deduse de instanța de recurs și reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

În conformitate cu art. 442, 444, 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Oleg Caraiman și Aurica Caraiman.

Se casează integral decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „FinComBank” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mincom-Exim”, Societății cu Răspundere Limitată „Gustul de Aur”, Oleg Caraiman și Aurica Caraiman cu privire la

încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat